

Uredništvo v
Murski Soboti
Rokopise ne vrača
Izhaja vsako so-
boto in stane s
poštino vred za
celo leto 40 Din, za
pol leta 20 Din, za
četrt leta 10 Din

NAŠ DOM

Narodno-socialističen tednik

Upravništvo v
Murski Soboti
Oglasi:
□ cm stane 1 Din
Oglasi za celo
stran, za 1/2 in za
1/4 strani stanejo
75 para za 1 □ cm
Pri večkratni obja-
vi primeren popust

8. številka.

Murska Sobota, dne 12. maja 1923.

I. leto.

Nova — radikalna vlada.

Dobili smo torej novo vlado. Sestavil jo je po kraljevem naročilu Pašič. Ostali so skoraj vsi prejšnji ministri glede oseb torej ni nobenih sprememb, glede stranke tudi ne, — vladajo zopet srbski radikalci —, glede režima za enkrat še tudi ne nobenih sprememb. Ali jih pa kaj bo, to pokaže bodočnost. Vsekakor pa lahko rečemo, da se motijo tisti, ki mislijo, da bodo mogli radikalci kar tako tje v en dan vladati in državni denar upravljati. Moč v parlamentu imajo le vsled tega, ker Radičevcev, ki jih je 70, ni v skupščini. Kar pa je Radič izjavil, da pride v Beograd, kadar se bo v skupščini odločalo o važnih vprašanjih, mora biti vlada vsak čas pripravljena na kako presenečenje. Čuvati se bo morala vsake nekorektnosti, kajti opozicija je močna in pričakovati moramo, da bodo zlasti demokratje, ki so poleg Radičevcev najmočnejša stranka, vodili ostro in načelno opozicijo ter pri prvi dani priliki poskusili vse, da skupno z revizionističnim blokom, ako se ta enkrat kompleten znajde v skupščini, vržejo Radikalce, ki so jim najhujši trn v peti. Radikalci se pa bodo morali čuvati vseh nepremišljenosti še tudi zaradi tega, ker gre sedaj za njih ugled. Kar obstoji naša država, še nikdar niso radikalci vzeli na sebe toliko in po vrhu še tako težke naloge ka sedaj. Ako pa teh nalog dobro ne izvedejo, bo s tem silno trpel ugled njihove stranke in ni dvoma, da se bodo posledice pri prihodnjih volitvah pokazale za radikalce s slabe strani. Tako slabo bi odrezali, kakor so jo 13. marca t.l. odrezali demokratje, ki jim je narod naprtil vso krivdo na slabih gospodarskih razmerah.

Tega se bodo skušali radikalci ubraniti. In zato smemo pričakovati, da bodo postopali radikalci preišljeno, trezno in obzirno in to zlasti napram Hrvatom in Slovencem, ki v vladi sploh nimajo zastopnikov. Toda vprašanje je, jim li bode šlo vse od rok. Dobra volja ni vse, treba tudi zmožnosti in to odličnih zmožnostij, kajti troje težkih vprašanj treba rešiti in sicer v prav kratkem času. Prvič: uradniki zahtevajo zvišanje plač; drugič: za to zvišanje treba novih dohodkov, to pa je mogoče le potom novih dohodkov; tretjič: sporazum z revizionisti, torej revizijo ustave.

Težko breme so si morali napetiti radikalci in zato se menda tudi demokratje niso preveč vlekli za vlado. Uradniška beda je skrajna, a le potom novih davkov se da to vprašanje urediti, toda ljudstvo je proti vsem novim davkom in najsi so še tako umestni in pravični. Slovenci zahtevajo avtonomijo, Radič zahteva za Hrvate še nekaj več, oboji zahtevajo revizijo ustave — demokratje pa so za enkrat še odločno proti vsaki reviziji. Preko vseh teh težkih problemov ni priti lahko. Menimo, da se radikalcem tudi ne bo posrečilo, urediti vsa ta vprašanja v zadovoljstvo uradnikov, v zadovoljstvo davkoplačevalcev in — to pa je glavno: v zadovoljstvo Slovencev, Hrvatov pa tudi Srbov. Toda, ako bodo rešili vsaj prvi dve vprašanji in ako bodo

pokazali pot k rešitvi tretjega vprašanja, potem bodejo imeli biti ponosni na svojo dobro voljo in na svojo možnost, voditi državne posle. Sicer pa ne.

Knjižna tombola Jugoslovenske Matice.

Časi draginje so kruto zadeli tudi slovensko knjigo — najlepše, kar ima slovenski narod. Vedno bolj redki postajajo oni, ki si morejo nabaviti slovensko knjigo, ki bo skoraj hranjena le še po knjižnicah. Toda slovenska knjiga, ta naš ponos in naše bodrilo, mora med ljudstvo: kajti iz ljudstva je izšla slovenska knjiga, ljudstvu je namenjena in ljudstvo naj jo tudi ima. Da se to vsaj deloma uresniči, priredi Jugoslovenska Matica v Ljubljani knjižno tombolo.

Da pride slovenska knjiga med naše ljudstvo, je torej prvi namen „knjižne tombole Jugoslovenske Matice“, ki tudi s tem svojim činom dokazuje, da je ona ena naših prvih kulturnih organizacij.

Kakor vsaka tombola, naj prinese seveda tudi knjižna tombola prireditelju nekaj dobička. Ta dobiček pa porabi Jugoslovenska Matica za one, ki so najbolj potrebni naše pomoči, bodisi v kulturnem ali gospodarskem oziru, porabi ga za naše brate in sestre, ki prebivajo preko naših državnih mej.

Iz tega dvojnega ozira je knjižna tombola Jugoslovenske Matice čista kulturna prireditev, ki je vredna in potrebna vsestranskega podpiranja in sodelovanja.

Tombolske tablice so opremljene s posebnim pečatom, ki nosi napis „Književna tombola Jugoslovenske Matice, 1923“. Vsaka tablica stane 2 Din.

Dobitki so sledeči:

1. 100 amb po 8 knjig: a) Oton Zupančič: Mlada pota, zbirka poezij. b) Askerčeva čitanka, II. predelana izdaja z dr. I. Prijateljčevim zgodovinskim in kritičnim uvodom. c) Dr. Ivan Tavčar: VI. zvezek zbranih spisov, (Cvetje v jeseni, Visoška kronika). d) Dr. Ivan Pregelj: Plebanus Johanes, roman. e) Igo Gruden: Miška osedlana, zbirka mladinskih pesmi. f) Arbitr Petronij — Glonar: Pojedina pri Trimašljona. g) Stevenson: Otok zakladov, mladinska povest. h) Dr. Joža Glonar: Naš jezik (razprava).

2. 80 tern po 11 knjig: a) Vseh osem knjig, kakor pri ambi, poleg tega še: b) Alojzij Gradnik: Srbske narodne pesmi. c) Fran Milčinski: Tolovaj Mataj, ilustrirana zbirka mlad. povesti. d) Vladimir Levstik: Gadje gnezdo, roman.

3. 50 kvatern po 16 knjig: a) Vse knjige, ki so navedene pri ambi in terni, poleg tega še: b) Ivan Cankar: Podobe iz sanj. c) Anton Debeljak: Moderna francoska lirika. d) Jelenc: 1914—1918. e) Flaubert—Zupančič: Tri povesči. f) Mark Twain: Mali klatež, mladinska povest.

4. 25 činkvinov po 21 knjig: a) Vse knjige, imenovane pri ambi, terni in kvaterni, poleg tega še: b) Fran Finžgar: Iz modernega sveta. c) Alojzij Gradnik: Padajoče zvezde. d) Ivan Cankar: Grešnik Lenart. e) Fran Meško: Naše življenje. f) Dr. Ivo Šorli: Bob in Tedi, ilustrirana mladinska povest.

5. 5 tombol: 1. tombola: vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izbiri posameznika do zneska 1200 Din. 2. tombola: vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izbiri posameznika do zneska 1000 Din. 3. tombola: vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izbiri posameznika do zneska 800 Din. 4. tombola: vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izbiri posameznika do zneska 600 Din. 5. tombola: 11 krasno vezanih letnikov „Slovana“. (Književna redkost.)

Tablice za tombolo se lahko naročijo pri „Podružnici Jugoslovenske Matice“ v Murski Soboti.

Tem potom naprošamo šolska vodstva, naj se zavzamejo za razprodajo in agitacijo med ljudstvom, katero se naj tudi obrača do šolskih vodstev.

Način, kako se vrši tombola, objavimo v prihodnji številki „Našega doma“, kjer bomo tudi objavili vse številke, katere so bile povlečene. Podružnica Jugosl. Matice v Murski Soboti.

Domače vesti.

Osebnosti. Izpit iz slovenščine so v Mariboru položili sledeči gg. učitelji in gospe učiteljice iz Prekmurja: Rudolf Štefančec, Miha Plaš, Helena Prajninger in Nežika Rejec-Zehner. Čestitamo!

Murska Sobota. Ker je vplival na priče, so premineli tork zaprli čevljarja Janoša Cipota iz Male Kaniže. Njegov sin je v zaporih okrožnega sodišča v Mariboru. Obtožen je hudodelstva tatvine, ker je železniškemu uradniku Polancu v M. Soboti kradel obleko in še druge predmete. Vse to je po sigurnih dobrih potih spravil k Sv. Trojici v Slovenskih goricah in tam spravil v denar.

Murska Sobota. Darovi Jugoslovenski Matici. Rudolf Kepnik in Novak Tatjana, učenca II. razreda meščanske šole v Murski Soboti sta nabrala znesek 54 Din. Osebe oddelka kr. drž. policije v Murski Soboti je izročilo zbirko iz meseca aprila 1923 v znesku Din 99.10 — in starih kolekov v znesku 35 Din. Plemenitim darovalcem se podružnica v Murski Soboti najtopleje zahvaljuje.

Murska Sobota. Preminoči pondeljek je Dobrajev mesar, vozeč se z motorjem iz Radgone v Mursko Soboto padel v obcestni jarek in se pri tem nevarno poškodoval na glavi. V takem stanju so ga prepeljali v radgonsko bolnišnico.

V bolnišnici v Murski Soboti znaša oskrbnina za 3. razred od 1. maja 22 Din dnevno.

Tišina. Na vüzemski pondeljek dne 2. aprila so tišinski dečki pili v Kūharjevi gostilni. Tje sta prišla tudi mesar Gonda iz Murske Sobote in njegov nakupovalec živine Kenje iz Tišine z neko spremljevalko. Dobro voljo so nadaljevali dotlej, da so postali vsi „korajžni“. V vinsko navdahnjenem stanju pa, — kakor so pač že navadno ljudje občutljivejši — je prišlo do spora, ki se je kmalu razvil v pretep z noži. Bojevita kri Julija Kenjeta je podrla nekega tišinskega fanta na tla. Ogorčeni njegovi tovariši so Kenjeta potegnili raz njega. Ti fanti so na to, držeč se pregovora: „posojilo se vračila veseli“, vrgli na tla v namenu, da mu zadajo par poštenih batin. Julij Kenje pa je, misleč, da ga začnejo okoli stoječi bičati kakor Kristus, potegnil žepni nož, ter začel neusmiljeno udrihati okrog sebe. V tej svoji razdivjanosti je pa smrtnonevarno ranil Jenaza Šerūgo na vratu, na prsih in rebrih, da so morali težko ranjenega še tisto noč prepeljati v bolnišnico v Mursko Soboto, Kenjeta pa so orožniki odpeljali v hladnico birovijske v Murski Soboti. Dne 7. t. m. se je Julij Kenje razgovarjal za svoje.

junaštvo pri okrožnem sodišču v Mariboru. Kot primamo plačilo za njegovo surovost na vüzemski pondeljek so mu gospodje birovi odmerili 6 mesecev težke ječe, poostrene s postji.

Podružnica udruženja vojnih invalidov v Murski Soboti. Opozarjamo vse člane, ki so že organizirani, a še niso bili zaslišani glede njih družinskih razmer, naj se čimprej zglasijo in sporočijo potrebne podatke, da bomo že enkrat gotovi s statistiko, katero moramo najpozneje do konca mesca julija t. l. odposlati izvrševalnemu odboru v Ljubljano. Ako ostanomo brezbrizni, se naš položaj nikoli ne bo izboljšal. Zato pozivljamo vse invalide, ki še niso organizirani, naj pristopijo čimprej naši organizaciji, ker se bo v bodoče podpora nakazovala le proti izkazu, da je dotičnik član organizacije. Izdane bodo nove članske knjižice, za katere si bode moral vsaki član nabaviti sliko (fénykep). Nato gledoč se naj vsak član glede nadaljnih informacij obrne do krajevnih odbornikov, (to so gg. Alojz Kaufman v Bodoncih, Alojz Kološa v Križevcih in Štefan Gašpar v Čepincih). Opozarjamo pa že sedaj, da oni, ki bodo čakali z vstopom na zadnje dni, sploh ne bodo sprejeti oziroma pri podporah ne vpoštevani. Končno še opozarjamo vse gg. člane, ki so zaostali s plačevanjem članarino, naj članarino nemudoma poravnajo, sicer je črtamo iz imenika društvenih članov.

Načelstvo.

Sv. Jurij v Prekmurju. Čuvajte se sleparjev! Po sejmi in cerkvenih prošenjih v Prekmurju se že dalje časa klati večja družba ljudi, ki jim delo ne diši. Izumili so si prefrigan način goljufanja. Tri naprstnike in kroglico urno premetavajo in obračajo na mizi in skrivajo kroglico pod enega izmed naprstnikov. Za rešitev uganke, pod katerim naprstnikom tiči kroglica, je določena nagrada 10 Din ali 20 Din. Enak znesek pa mora založiti tudi igralec. Znesek, za katerega igrajo, zapade na korist igralcu, če ne zadene pravega naprstnika. V dobri veri seveda, da se napolnijo denarnice, nasedejo pohlepneži denarja na te limanice, stavijo razne svote in ugibajo. V slučaju tudi, da se komu posreči uganiti in zadeti pravo, se sleparski spretneži ognejo izplačilu denarja s tem, da v nazočnosti ugibajočega, v naglici, za nerazodno ljudstvo skoro neopazeno z eno potezo naprstnike pomešajo in s tem sled naprstnika s kroglico

Rojenje.

Kateri čebelar se ne veseli časa rojenja. Začetnik se veseli prav veliko rojev, a izkušeni čebelar ve, da pomeni veliko rojev malo medu in slaba ljudstva. Zato se naj sprejme le toliko rojev, kolikor jih je treba za obnovitev matic in pomnoževanje ljudstev. Prvi roj se navadno sprejme, a drugi le, če je ljudstvo izredno dobro.

Drugi roj se zabrani, če se panj izrojenca zamenja s panjem roja (prvca). Stare čebele izrojenca izletijo k roju, ostanejo mu le še mlade čebele in na rojenje ne bodo več mislile. V tem slučaju mu je treba nekaj dni pokladati vode, dokler ne začnejo izletavati mlade čebele. Drugi roj se zabrani tudi na sledeči način, da se mu izrežejo vse matične celice, kadar začnejo peti matice. Najbolj zanesljivo je, ako pustimo drugi roj zleteti ter se na to, ko roj še vrši, porežejo matične celice, potem se pa da roj zopet nazaj. Od porezanih matičnih celic si izberemo najboljše, ter jih damo v matičnjake za vzgojo mladih matic. Matice se oplemenijo in so čebelarju na razpolago. Na tak način si čebelar vzgoji več matic brez posebne umetnosti. Umen čebelar mora imeti vedno nekaj matic pri roki, da pomaga brezmatičnim panjem ali pa zamenja stare matice.

Ti dnevi nam kažejo ugodno vreme tudi v naprej. Kjer je dobra spomladanska paša, se bo potreba že posluževati tožila (trčanje medu). Tega dela naj nikdo ne zamudi izvršiti v pravem času. Sati, ki imajo do polovice ali vsaj tretji del zadelanega medu (brez zalege), naj se iz-

zabrišejo. — Tri od te coprnjaške družbe, ki so si v kratkih urah zaslužili brez potnega obraza nad 3000 Din, je orožništvo od Sv. Jurja minulo nedeljo zgrabilo in odpeljalo v sodne zapore v Mursko Soboto.

Tedenske vesti.

Število uradnikov hočejo znižati za 10% in tako prištediti na leto 350 milijonov Din. To je vladin načrt. Misel ni slaba. Drugo vprašanje pa je, če je to izvedljivo povsod. V nekaterih uradih pa prav gotovo. N. pr. pri političnih. To vidimo tudi v Murski Soboti in v Dolnji Lendavi. Res ne moremo razumeti, zakaj se pri okrajnem glavarstvu, pri policiji in pri agrarnem uradu uraduje samo od 8. ure zjutraj pa do 2. ure popoldne, torej komaj 6 ur na dan! To govori za to, da ni dovolj dela. Iz tega pa izhaja, da bi pri teh uradov zadostovalo manjše število uradnikov. Brez ozira na vse to moramo pač omeniti, da nikakor ni v interesu prebivalstva, ako so ti uradi popoldne zaprti.

Kaj smejo pričakovati kmetje od nove vlade? Zvišanje zemljiškega davka. Priznati moramo, da je danes zemljiški davek tako nizek, da skoraj ni vredno, da se ga pobira. Zato je pač umljivo, če bode vlada skušala doseči znatno zvišanja tega davka. Pravično pa bi bilo, da se pri tem bolj obdači tiste, ki imajo kaj več zemlje. Ako bi n. pr. kmet plačal od prvih deset plugov 100 Din, naj bi plačal od vsakega naslednjega pluga po 20 Din več, od vsakega pluga zemlje kar jih ima nad 30, bi naj plačal po 20 Din od pluga itd. Potem bi mali posestniki ne bi bili tako hudo prizadeti. Veliki posestniki itak ložje plačajo, kakor pa mali.

Delavsko telovadno društvo „Svoboda“ v Mariboru priredi dne 1. julija 1923 v Mariboru javno telovadbo. Sodelovali bodo telovadci delavskih društev iz cele Slovenije. Tako poročajo soc. dem. listi. Nehote se nam vsiljuje vprašanje, jeli umestno, da se telovadna društva ustanovljajo kot stanovske organizacije oziroma kot nekak privesek političnih strank. Telovadna društva naj bi družila telovadce brez ozira na stan in politično pripadnost. „Sokol“, ki mu pač nikakor ne moremo očitati, da bi ne bil vse skoz demokratično, telovadno društvo, bi naj družil vse telovadce Jugoslovane. Baš iz socialističnega

stališča moramo strmeti za tem idealom. Nedostatki, ki se nahajajo v nekaterih sokolskih društvih, so krajevnega značaja ter torej nikakor ne opravičuje, da bi delavec ali sicer kdo, ki je socialističnega naziranja, ne pristopil „Sokolu“.

Novi kabinet. Nova vlada se je sestavila sledeče: Ministrski predsednik: Nikola Pašić; vojne zadeve: general Petar Pešić; zunanje zadeve: dr. Momčilo Ninčić; notranje zadeve: Milorad Vujičić; pravosodje: dr. Laza Marković; prosveta: Miša Trifunović; vere: Ljuba Jovanović; promet: dr. Velizar Janković; agrarna reforma: Krsta Miletić; gozdarstvo in rudarstvo: dr. Milan Srskić; socialna politika: dr. Niko Parić; narodno zdravje: dr. Slavko Miletić; pošta in brzojav: Velja Vukičević; javna dela: Nikola Uzunović; finance: dr. Milan Stojadinović. Ministrstvo za trgovino in poljedelstvo ostaneta začasno nezasedena. Ministrstva brez portfelja se ukinejo.

Smrtna obsodba. V Sarajevo je bil Sava Traparič, ki je lansko leto umoril in oropal denarnega pismonoša Peteka, obsojen na smrt.

Potres je bil v Skoplju prejšnji četrtek. Več hiš se je podrlo, toda le starejše in slabo zgrajene. Novim hišam potres ni mnogo škodil.

Konjske dirke se vršijo v času od 6.—13. maja na kavalerijskem vežbališču na Teznu pri Mariboru.

Stariši, ne puščajte dece k špirtu! V Pobrežju pri Mariboru je 9 letna hčerkica peka Jelenca pri nekem samovaru od gorečega špirta zadobila tako hude opekline, da je par dni za tem umrla. Sirotica je pretrpela grozne bolečine.

Žandar — morilec. Pred kakima 2 letoma je prišlo v zagrebškem vlakcu med nekimi pijanimi potniki in orožnikom D. Krušičem do prepira. V razburjenosti je orožnik ubil s svojo puško nekega bančnega uradnika iz Zagreba. Sedaj so orožnika izročili sodišču, kjer ga čaka zasluzena kazen.

Nepismenost vojakov je bilo leta 1921 v naših infanterijskih polkih nad 25.000. Od teh se je naučilo pisati in čitati kakih 9000, ostalih 16.000 pa se ni naučilo črk. Res je, da se mora vojak predvsem naučiti vojaških znanosti, toda pomisliti je, da je vojak, ki še črk ne pozna, mnogo manj vreden kakor pa tisti, ki to tudi razume. Mislimo, da bi se morali častniki in učitelji žrtvovati za vojake in je naučiti pisma.

Vplačevanje veselčne takse. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani ob-

točijo in izpraznene takoj dajo čebelam nazaj. Nosile bodo tem bolj marljivo in pridelalo se bo na tak način veliko več medu.

Združevati smemo le roje enake vrste; prve sprvci, kar storimo sicer malokedaj. Zadnji roji imajo vedno mlade, neoprašene matice, katere ogrebemo kar skupaj in se ne brigamo nadalje za matico. Čebele bodo že same ukrenile pravo, izbrale si bodo najboljšo. Da to lažje storimo, moramo imeti vse te roje ob istem času. Zato naglašamo zopet, da moramo imeti v čebelnjaku enako močne panje. Naj navedemo še en način, kako si izenačimo ljudstva. Ometi čebele od satov z mlado, nepokrito zalego slabiču. Mlado zalego pitajo le mlade čebelice, ki še niso izletovale. Če torej ometiš te čebele slabiču, bode imel v nekaj dneh mnogo več izletavajočih čebel.

Panje za roje pripravi na sledeči način. Špranje zamaži z voskom. Očisti panj vsake nesnage. Panj (na ramička) opremi z začetki, vendar pa daj spredaj najmanj po eden izdelan satnik, da odložijo čebele strd, ki jo prinesejo seboj in da zamore matica takoj začetki s polaganjem jajec. Tudi je dobro, da daš roju več izdelanih satov, med katere se vrine okvirčke s samimi začetki. Tak roj bo delal prav pridno in izdelal bo v enem tednu 10 satnikov. Ne smemo pa vsaditi roje na cele medstene.

Ako čebelarji s težkimi panji, ali pa če so panji pritrjeni v čebelnjaku, moraš imeti za ogrebanje manjšo škatljo ali slamnat pletar, v katerega strseš roj in ga pretreseš v določeni panj. Roj ogrebi takoj, ko sede čebele o grozdu.

Na posamezne čebele ne čakaj! Zapiši si starost matice. Enako zaznamuj panj, ki je dal roj, dan rojenja, da se zamoreš ravnati glede drugača.

Če se ti je vsedel roj visoko, na nedostopno mesto, nastavi škatljo v neposredno bližinah grozdu. V škatljo daj sat z odprto trotovo zalego in kmalu se bodo preselile čebele v škatljo, posebno pa, ako si zamogel vsaj malo čebel strest v škatljo, katere napravijo šum in privabijo matico z ostalimi čebelami. Tudi je dobro, če vtakneš pred čebelnjakom svežo smreko v zemljo. Na njo se radi vsedajo roji.

O slabem vremenu moraš pitati roj z redkim medom. Kar mu ga daš vsaki drugi večer tekom prvega tedna ti bo stokrat povrnil. Ako je paša dobra, počakaj, da zasedejo čebele vališče vsaj na 14 potokvirčkih. Matica je porabila vsak prostorček v vališču za stavljenje zalege; le kakšna dva prsta širok pas nad zalego so napolnile čebele s strdjo. Sedaj je pravi čas, da odpreš medišče. V ugodnih razmerah bo dal roj po 5 kg medu.

Ne samo rojem obračaj pozornost. Tudi izrojene imej vedno v pregledu, ker ti postojajo radi brezmatični, posebno če so dali druge ali tretjice. V tem slučaju se pripeti, da so izrojile vse matice. Ker se je to zgodilo 7—10 dni po prvcu, ni v izrojenju več mlade zalege, iz katere bi si zamogle čebele vzgojiti mlado matico. Zato imej vedno matičnjake, kakor je bilo rečeno že zgoraj.

Želimo vsem čebelarjem, da bi skoraj imeli težke roje in težke sate!

Čebelar.

Dolarsko posojilo bo odpovedano.

Glasom pogodbe glede dolarskega posojila se je Blerova skupina obvezala, da vplača še v minulem letu prvi obrok v znesku 25 milijonov dolarjev. Vendar pa tega ni storila ter izplačala samo 15 milijonov, dočim je plačilo ostanka stalno odlagala. Tudi glede zgradbe jadranske železnice doslej ni podvzela ničesar, dasi bi bila morala že pričeti s pripravljalnimi deli. Radi tega namerava vlada pogodbo odpovedati ter drugod iskati posojila. Finančni minister je izjavil novinarjem, da je bil Blerovi skupini dan rok do konca maja, da plača ves zaostanek ter da se jasno izjavi, ali namerava izvršiti prevzete obveznosti ali ne. Vlada doslej še ni sprejela nikakega odgovora. Na noben način pa vlada ne bo podaljšala dovoljenega roka, vendar pa tudi pogodbe ne more prej odpovedati, dokler ne sprejme odgovora Blerove skupine.

Po svetu.

V Rusiji je revolucija. Kmetje so se uprli vladi in nočejo oddajati živil niti plačati davkov. Vstajo vodijo bivši carski častniki in kozaki. Denar dobivajo iz inozemstva. Caristi mislijo, da se sedaj, ko Lenin umira in ko se boljševiški voditelji med seboj prepirajo za nasledništvo, najlažje razbije boljševiško državo. Boljševiki pa, ki imajo v rokah vojaštvo, so začeli proti vstašem s terorjem in proglasili nad gubernijami Žitomir, Vasjilkovo, Bielecerkva obsedno stanje. Z ozirom na težki položaj, v katerem se nahaja država, so boljševiki sklenili, da bodejo Trockij, Kamenjev, Stalin in Zinovjev skupno vodili državne posle. Odločilno besedo ima Trockij, ki že dolgo časa sam odločuje v najvažnejših zadevah.

Madžarska se ne more umiriti. Eni bi radi Habsburžane nazaj imeli, drugi zopet komuniste. Gospod Horthy pa so svojim prijateljem po celi državi glas poslali, da pridejo pogledat na granice, če je vse v redu, zato, ker oni hočejo sami kralj postati! Dobro si je izmislil mož pot, po kateri bo prišel do kraljevske krone. Madžarov se Horthy ne boji. Par dni bi ga grdo gledali, potem bi se pa že privadili tudi „kralju Horthy-ju“ in bi še njemu kako himno zapeli. Toda sosednih držav se boji: Jugoslavije, Češke, Romunske pa tudi Nemške Avstrije. Zato je dal — tako vsaj pišejo časopisi — dobro zastražiti celo granico.

Zločini italjanskih fašistov. Fašisti v Italiji so po vojaško organizirani člani organizacije, ki si je postavila nalogo, z vsemi možnimi sredstvi, zlasti tudi z nasiljem nastopati proti Jugoslovanom in Nemcem v Italiji, po tudi sploh proti vsem, ki nočejo trobiti v njihov rog. Dan za dnevom poročajo časopisi o grozodejstvih fašistov. Pred kratkim so v Palianu fašisti napadli kmečki dom in kmete zbili ter je mučili z električnim tokom. V Cogniole se nekega črevljarja, očeta 5 nepreskrbljenih otrok, umorili. Oblast je sicer morilce zaprla, pa jih takoj zopet izpustila. Fašisti so danes po celi Italiji osovraženi. Ne pravijo jim več drugače kakor: „zločinska banda“. Fašisti so najboljši dokaz, kam vede naporno umevanje nacionalizma. Menda še v Italiji nikdo ni nacionalne ideje tako kompromitiral kakor ravno fašisti.

Iz svete dežele. Sveto deželo si predstavljamo navadno kot nekako puščavo. Slike iz teh krajev nam kažejo le gole skale, tu in tam kako drevo. Vse zanemarjeno, vse divje. Turki, ki so vladali tod dolga stoletja, so jo pustili po stari turški

navadi propasti. Toda za sveto deželo prihajajo lepši časi. Med svetovno vojno so jo zasedli Angleži, in danes vlada tam zastopnik angleške vlade žid sir Herbert Samuel. Že dolgo pred vojno se je začelo med židovi celega sveta nacionalno gibanje, ki je stremelo za tem, da dobe zopet svojo narodno, židovsko državo. Pred svetovno vojno ni bilo mnogo upanja, da bi dosegli svoj cilj. Sedaj je Anglija obljubila, da pojde židom ne roke, ter da jim bo končno pripomogla do lastne države. Židovje celega sveta se vračajo v deželo svojih pradedov, močne židovske organizacije, podpirajo to naseljevanje. In ako moremo verjeti vestem, ki prihajajo v zadnjem času iz svete dežele, se v resnici pomlaja in napreduje tako rekoč po ameriškem načinu. Pred desetimi leti je bila tam ena sama železnica, ki je spajala pomorsko mesto Jaffo z Jeruzalemom. Danes se razprostira po deželi celo omrežje železnih. Z najmodernejšimi poljedelskimi stroji obdelujejo zemljo, pred desetimi leti ni bilo nobenih cest, danes cela vrsta najlepših cest, po katerih drve številni avtomobili. Po mrtvem morju, ki je baje nastalo na kraju pregrešnih mest Sodome in Gomohre, se vozijo motorni čolni. Na mestu, kjer je sv. Janez krstil Kristusa, pa gradi bivši Petrograjski župan inženjer Rutenberg velikansko električno centralo, ki bo dajala električno luč in moč celi sveti deželi. Nova mesta nastajajo kar čez noč. Le mesto Jeruzalem puste tako, kakor je. To je sveti kraj in nihče se ne upa motiti te svetosti. Tembolj pa se gradi v predmestjih oziroma so se zgradila popolnoma nova predmestja v modernem slogu. („Nova Pravda.“)

Najmlajša babica (stara mati) na svetu je stara komaj 31 let. Imenuje se Birdie Myers, doma iz Los Angeles (argentinijska v Južni Ameriki). Poročila se je s 14. letom in leto nato je povila krepko dekletce, ki se je lansko leto komaj 15 let stara poročila in je letos porodila dečka.

Velika nesreča. Velikanski roj moskitov (mrčes, ki hudo piči in prenaša malarijo), je sredi morja napadel parnik „Garth Castle“. Opikal je vse, kar je dobil živega. Sedem popotnikov in eden pomorščak so po nekaj dneh umrli na malariji.

Neverjetna pojedina. Navadno dajejo mesta ali pa bogati zasebniki pojedine (francosko: banquet) na čast odličnim in zaslužnim osebam. Ob tej priliki govorijo razni govorniki o zaslugah dotičnika, kateremu so priredili pojedino. — V Ameriki, v deželi, kjer se je zgodilo že toliko čudežnih stvari, pa so priredili pojedino na čast molzni kravi, ki je dala v enem letu 30.886 l. Na pojedini je bilo zbranih 300 gostov. Če je bila tudi krava navzoča pri pojedini, o tem molči poročilo. Dogodek je neverjeten in je gotovo samo v Ameriki mogoč.

Obisk vojaških grobov v Judenburgu.

Ker se izvrši prevoz judenburških žrtev že v sredi tega meseca, je poslal odbor dva odposlanca v Judenburg, da uredita vse potrebno s tamošnjimi oblastmi glede izkopa in prevoza. Odposlanca sta bila sprejeta na kolodvoru v Judenburgu od zastopnikov slovenske kolonije. Znano je namreč, da biva še vedno okroglo tisoč slovenskih delavcev v raznih podjetjih in rudokopih v okolišju Judenburga. Ta kolonija se je od početka akcije zanimala za prenos ustreljenih žrtev v domovino in je radi tega osnovala poseben pododbor, v katerem zasnopa judenburško občino tamošnji župan. V osebni razgovoru z domačini se je pokazalo, da je judenburško

predivalstvo še vedno naklonjeno bivšemu slov. 17. pp. in ga ima v najlepšem spominu. Videlo se je pa to tudi na pokopališču samem. Grobovi v Judenburgu zamrlih in tamkaj pokopanih „Janezov“ so brez izjeme skrbno negovani, vsak ima nagrobni križ z imenom in podatki o smrti pokopanega. Na praznik vseh svetnikov so — po izvestju naših tamošnjih rojakov — vsi ti grobovi okrašeni in razsvetljeni. Posebna pažnja pa se posveča našim žrtvam — po prekem sodu ustreljenim vojakom — in so ti grobovi vsi v cvetje zasuti. Tudi v tem so Judenburžani pokazali svojo veliko človekoljubnost in počestčenje do ustreljenih, da so jih že pokopane prenesli na svojo cerkveno pokopališče. Čast in hvala jim! To bodi v tolažbo vsem onim prizadetim rodbinam, kojih svojci počivajo v tej zemlji. Ob tej priliki naj se zahvalimo g. županu Kleindienst-u za veliko skrb, kakor tudi g. podžupanu Stoll-u in obč. svet. Aich-u za prijazno pomoč in podporo našima odposlancema, posebno pa pododboru slov. delavcev. V splošnem se je opazilo, da skrbe občine na Gor. Štajerskem za vojaške grobove in jim postavljajo razven tega tudi skupne spomenike. Naš odbor je istotako postavil na tukajšnjem pokopališču skupen spomenik vojakom, ki so prelili kri in dali življenje za osvoboditev svoje domovine. Odkritje tega spomenika se bo vršilo o priliki pogreba judenburških žrtev.

Vabilo

na

IV. redni strankin zbor NSS

(Narodno-socijalistične stranke),

ki se vrši

na binškoštni *) pondeljek, 21. maja 1923 v dvorani Narodnega doma v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Naznanila predsedstva.
2. Poročilo načelstva:
 - a) političnega tajnika (tov. Ivan Tavčar),
 - b) organizacijskega tajnika (tov. Franjo Rupnik),
 - c) blagajnika (tov. Josip Ambrožič),
 - d) nadzorstva (tov. Franjo Šalehar).
3. Volitev osrednjega izvrševalnega odbora in nadzorstva.
4. Notranji in zunanji politični položaj (tov. Ivan Deržič).
5. Načela narodnega socializma (tov. dr. Ivo Politeo).
6. Slučajnosti.

Zborovanje se prične ob 9. uri dopoldne in se ob 2. uri popoldne nadaljuje. Predloge za strankin zbor je poslati načelstvu stranke do 17. maja.

Tovariši so naprošeni, da pridejo v Ljubljano že dan poprej, da jim bo mogoče udeležiti se tudi prireditve jugoslovanske narodno-socijalistične mladine.

Tovariši! Za razvoj naše stranke je ta zbor, ki mu bodo poleg delegatov iz cele Jugoslavije prisostvovali tudi zastopniki bratske narodno-socijalistične stranke iz Čehoslovaške, velikega pomena. Zato pričakujemo točne in zanesljive udeležbe.

V Ljubljani, dne 1. maja 1923.

Za načelstvo „Narodno-socijalistične stranke“:

Ivan Deržič l. r.

načelnik.

Ivan Tavčar l. r.

tajnik.

*) risalski.

Umetna gnojila se dobijo pri Viktorju Cipotu v Murški Soboti.

Što šče svoje peneze na dober interese naložiti, ta naj je vložiti v Jugoslovanski kreditni zavod v Murški Soboti. Tam se tudi penezi posojujejo. Pogledni si inserat.

Cene žitu. Zagreb 30. aprila. Pšenica 76 do 77 kg 450 do 460 Din; rumena koroza nova 100 kg 257-50 do 280 Din; rž 72 do 74 kg 350 do 387-50 Din; ječmen za pivovarne 337-50

do 362-50 Din; za krmo 225 Din; drobni otrobi 170 do 190 Din; debeli 170 do 190 Din.

Živalski trg. Povprečne cene živini v Sloveniji so sledeče: Konji par belgijskih 5 let starih 30 tisoč Din, srednji konji par 12 tisoč 500 do 17 tisoč 500 Din, voli par (težki 881 kg) 7500 Din. Sicer so pa cene za kg žive teže: Voli II. vrste po 10-50 do 11-50 Din, III. vrste 7 do 8 Din, krave II. vrste 9 do 10-75, III. vrste 6-50 do 7-50 Din, svinje I. vrste 25 do 26-75 Din, II. vrste 20-75 do 24-50 Din, III. vrste 18-50 do 20-50 Din. Seno od 175 do 225 Din meterski stot. Na Hrvaškem se razvija živahna kupčija. Glavni kupci so laški trgovci, ki posebno radi kupujejo mlade, visoke konje. Tudi po konjih za klanje je precej povpraševanje. Goveje živine je veliko na trgu ali je večinoma slabo blago. Največ kupujejo vole za izvoz. Povpraševanje po svinjah je veliko in je tudi trgovina zelo živahna. Cene so v zadnjih dnevih sledeče: Lep jahalni lipniški konj 15 tisoč Din, konji srednje močni 8700 do 10 tisoč tudi 12 tisoč Din za komad. Konji bolj slabi, 6250 do 7000 Din za komad. Konji za klanje suhi 1-50 do 2-50 Din, debelejši 3 do 5 Din za kg žive teže. — Triletni junci, srednje vrste 12 tisoč Din par. Prvovrstni voli za izvoz 12-50 do 16 Din, srednje vrste voli 10 do 12-50 Din, najslabše vrste voli 7-25 do 9 Din kg žive teže. Bosenski voli 7-50 do 12 Din, biki 13 do 13-50 za kg žive teže. — Krave za klanje 6 do 7-50 Din, najslabše bosenske krave za klobase 5-50 Din za kg žive teže. — Teleta 12-50 do 15 Din za kg žive teže. — Svinje, drvovrstno blago, 25 do 28 Din, mesnate in polmesnate 22-50 do 25 Din žive teže.

Koliko je vreden naš Dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
1 švicarski frank stane	18.— D	18.— D
1 laška lira	4-73 "	4-71 "
1 francoski frank	6-30 "	6-25 "
1 češka krona	2-91 "	2-90 "
1 nemška marka	0-46 "	0-46 "
1 avstrijska krona	0-13 "	0-13 "
1 ogrska krona	0-02 "	0-02 "
1 rumunski lej	0-50 "	0-47 "
1 dolar	96.— "	95.— "
1 angleški funt	461.— "	459.— "
1 poljska marka	0-04 "	0-04 "

Cene kožam in usnju. Cene surovim kožam so sledeče: Težke goveje 18 do 20 Din, srednje 15 do 16 Din, lahke 13 do 14 Din; telečje kože 23 do 27 Din za kg. V Sloveniji stanejo težke goveje kože 17-50 do 18 Din, lahke 15 do 17-50 Din, telečje 17-50 do 18 Din kg. — Cene usnju: Vache krupni 105 do 115 Din, vache polovice 70 do 75 Din, lažje 60 do 65 Din, vratovi 45 do 50 Din za kg; črni kravji boks 20 do 22 Din, črni telečji boks 25 do 28 Din, barvani telečji boks 37 do 38 Din za angleško stopo.

Krojači in krojačice!

Razpošiljam krojne vzorce (muštre) za dame in gospode. Kroje izdelujem po doposlani meri in po serijah normalnih mer.

Knafelj Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo
LJUBLJANA, Križevniška ulica št. 2/1.

KAVARNA BOROŠ v MURSKI SOBOTI

se priporoča vsem, ki prihajajo po poslih v Mursko Soboti.

Na razpolago so slovenski, hrvaški, srbski, madjarski in nemški časopisi.

2 biljarda!

Vsikdar topla kava! Vsikdar vroč čaj!

Štufe, cajge, platno in vsefele blago po najnižji ceni vsikdar dobiti pri

Štefanu Smodiš
trgovina z manufakturnim blagom
MURSKA SOBOTA
GLAVNI TRG.

Črevlji, cipeli!

Črevlji, cipeli!

Izdelovalnica obutev vseh vrst

D. Roglič, Maribor

Koroška cesta 19

Telefon 157

Zahtevajte ilustrovani cenik!

Portland cement

Super fosfat (umetna gnojila)

Štajnkol (premog)

Vogelje

Drva

Seno

Strešna lepenka (térpapir)

in ostale gospodarske potrebščine in produkte prodaja najbogše in najfalejše

Czipoth Viktor

trgovec z lesom, drvami in premogom

v Murski Soboti
Slovenska ulica

Najbogša in najsigurnejša prilika za šparanje!

Jugoslovanski kreditni zavod

r. z. z. o. z.

podružnica v Murski Soboti

(poleg apoteke)

plača intereš na hranilne vloge in na vloge v tekočem računi

8% brez odpovedi 8%

Na vekše vezane šume se plača intereš po dogovori brez odtegnjenj rentnega in invalidskega davka.

Posojila se dovolijo na osebni kredit (proti vekslni) na hipoteke in v tekočem računi.

Zavod stoji neposredno pod državnim nadzorstvom.